



## Novelizácia smernice 2004/37/ES o

**Eleonóra Fabiánová,**

RÚVZ v B. Bystrici

Katolícka univerzita, Fakulta zdravotníctva , Ružomberok

Konferencia Chémia 2017, Liptovský Ján, 26.-28. septembra 2017

# PRIORITY V OCHRANE ZDRAVIA PRI PRÁCI

Prispôsobenie práce človeku -

pracovné prostredie a spôsob vykonávania práce - nemajú byť zdrojom **zdravotných rizík** a

z nich vznikajúcich **chorôb z povolania**, iných poškodení zdravia a aby ani neprispievali k rozvoju **d'alších chorôb** – tzv. **chorôb súvisiacich s prácou**.

**PRIORITA = ZDRAVIE PRI PRÁCI**

- Aká je záťaž danej pracujúcej populácie nepriaznivými faktormi pracovných podmienok?

**Hodnotenie zdravotných rizík**



**Odstraňovanie a zmenšovanie zdravotných rizík**

- Aké prostriedky sa môžu použiť na riešenie problémov ?
- **Legislatíva**

Medzi priority na riešenie patrí

**Surveillance zdravotných rizík:**

- **karcinogény, mutagény, reprotoxické látky, senzibilizujúce látky, nanočastice, endokrinné disruptory**

**Surveillance chorôb súvisiacich s prácou:**

- **Nádorové ochorenia –**
- **prevencia –**
- **odstraňovanie príčin v pracovnom prostredí**

## Zdravotná priorita na riešenie v EÚ – rakovina a karcinogény v pracovnom prostredí

- Rakovina je v EÚ najčastejšou príčinou úmrtí súvisiacich so zamestnaním.
- Ročne sa rakovine prisudzuje **53% úmrtí súvisiacich s pracovnými podmienkami**, -  
v porovnaní s chorobami obehovej sústavy (28 %) a chorobami dýchacej sústavy (6%).
- Pridané riziko zhubných nádorov z pracovných expozícií karcinogénom **2-8 % všetkých zhubných nádorov**

## ZN súvisiace s prácou – odhad pre Slovensko

- Odhadom 270 - 1080 úmrtí ročne na nádorovú chorobu v súvislosti s prácou
- Pri posudzovaní podľa incidencie nových prípadov nádorových chorôb by to znamenalo 630 - 2520 prípadov zhubných nádorov súvisiacich s prácou ročne.
- **Podstatou problému je vystavenie ľudí pri práci pôsobeniu karcinogénnych faktorov a nutnosť postupne odstraňovať takéto expozície alebo ich aspoň znižovať.**
- Na Slovensku je ročne exponovaných nadlimitným hodnotám karcinogénnych faktorov pri práci približne **5500 pracovníkov.**

# Čo sa ide novelizovať?

## SMERNICA

### 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom karcinogénov alebo mutagénov pri práci

- zlepšiť ochranu zdravia pracovníkov znížením ich vystavenia účinkom karcinogénnych chemických faktorov na pracovisku
  - zvýšiť účinnosť právnych predpisov EÚ v tejto oblasti
  - zabezpečiť väčšiu jasnosť a rovnaké podmienky pre hospodárske subjekty.
- 
- → *Limitné hodnoty –*

## SMERNICA

2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom karcinogénov alebo mutagénov pri práci

- Riešenie 1. návrhu novelizácie v Komisii, Rade a Parlamente EÚ od júna 2016
- ***Pripravené návrhy na postupné zavádzanie limitov - 3etapy***
- ***Pripravených 25 limitov karcinogénov***  
***( 14, 5, 6 ) – do r. 2018***
- ***! v EU je 1065 látok klasifikovaných ako karcinogény kategórie 1A a 1B***  
***( Nariadenie EP a R 1276/2008 o klasifikácii, balení a označovaní chemických látok.. )***

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

PE-CONS 45/17 – 2016/0130 (COD)

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2017/...

Z ...,

ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci

(Text s významom pre EHP)

- EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 153 ods. 2 **písm. b) v spojení s článkom 153** ods. 1 **písm. a)**
- so zreteľom na návrh Európskej komisie,
- po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,
- so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,
- konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,
- Ú. v. EÚ C 487, 28.12.2016, s. 113.
- Ú. v. EÚ C , , s. .
- Pozícia Európskeho parlamentu z ... (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z ....



- PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- keďže:
- (1)*Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES* má za cieľ ochranu pracovníkov pred ohrozením ich zdravia a bezpečnosti v dôsledku expozície karcinogénom alebo mutagénom pri práci. *V uvedenej smernici sa stanovuje konzistentná úroveň ochrany pred rizikami spojenými s karcinogénmi a mutagénmi prostredníctvom všeobecných zásad s cieľom umožniť členským štátom zabezpečovať konzistentné uplatňovanie minimálnych požiadaviek. Záväzné limitné hodnoty expozície pri práci, stanovené na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov, ekonomickej uskutočniteľnosti, dôkladného posúdenia sociálno-ekonomických vplyvov a dostupnosti protokolov a techník na meranie expozície-na pracovisku, sú dôležitou súčasťou všeobecných opatrení na ochranu pracovníkov, ktoré sa stanovujú v predmetnej smernici. Minimálne požiadavky stanovené v uvedenej smernici majú za cieľ chrániť pracovníkov na úrovni Únie. Členské štáty môžu stanoviť prísnejšie záväzné limitné hodnoty expozície pri práci.*
- *(Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES z 29. apríla 2004 o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom karcinogénov alebo mutagénov pri práci (šiesta samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice Rady 89/391/EHS) (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 50).)*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

(2) *Limitné hodnoty expozície pri práci sú súčasťou opatrení riadenia rizík podľa smernice 2004/37/ES. Dodržiavaním uvedených limitných hodnôt nie sú dotknuté iné povinnosti zamestnávateľov podľa uvedenej smernice, predovšetkým povinnosť znižovať používanie karcinogénov alebo mutagénov na pracovisku, predchádzať expozícii pracovníkov karcinogénom alebo mutagénom alebo znižovať takúto expozíciu a vykonávať na tento účel príslušné opatrenia. Pokiaľ je to technicky možné, mali by uvedené opatrenia zahŕňať nahradenie karcinogénu alebo mutagénu látkou, zmesou alebo procesom, ktoré nie sú nebezpečné alebo sú menej nebezpečné pre zdravie pracovníka, využívanie uzavretého systému alebo iné opatrenia zamerané na zníženie úrovne expozície ~~vystavenia~~ pracovníkov. V uvedenej súvislosti je v prípade nejasností nevyhnutné zohľadniť zásadu preventívnej opatrnosti.*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (3) *V prípade väčšiny karcinogénov alebo mutagénov nie je vedecky možné určiť úroveň expozície, pod ktorými by expozícia nevedla k nepriaznivým následkom. Hoci sa stanovením limitných hodnôt karcinogénov alebo mutagénov na pracovisku podľa tejto smernice riziká pre zdravie a bezpečnosť pracovníkov vyplývajúce z expozície pri práci (reziduálne riziká) neodstránia úplne, aj tak sa tým prispeje k výraznému zníženiu rizík vyplývajúcich z takejto expozície, prostredníctvom postupných krokov a stanovovania cieľov podľa smernice 2004/37/ES. V prípade ostatných karcinogénov alebo mutagénov je možné vedecky určiť úroveň expozície, pod ktorými sa nepredpokladá, že by expozícia vystavenie viedla k nepriaznivým následkom.*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (4) *Maximálne úrovne expozície pracovníkov niektorým karcinogénom alebo mutagénom sa stanovujú ako hodnoty, ktoré sa podľa smernice 2004/37/ES nesmú prekročiť. Uvedené limitné hodnoty by sa mali revidovať a mali by sa stanoviť limitné hodnoty pre ďalšie karcinogény a mutagény.*
- (5) *Komisia na základe správ o vykonávaní, ktoré každých päť rokov prekladajú členské štáty podľa článku 17a smernice Rady 89/391/EHS, posúdi implementáciu právneho rámca v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, okrem iného aj smernice 2004/37/ES, a v prípade potreby informuje príslušné inštitúcie a Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci o všetkých iniciatívach na zlepšenie fungovania tohto rámca vrátane prípadných vhodných legislatívnych návrhov*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

(6) Limitné hodnoty *stanovené v tejto smernici* by sa mali, ak je to potrebné, revidovať, na základe *dostupných informácií vrátane nových* vedeckých a *technických údajov a osvedčených postupov a techník a protokolov merania hodnôt expozície vystavenia na pracovisku* . Uvedené informácie by podľa možnosti mali zahŕňať údaje o reziduálnych rizikách pre zdravie pracovníkov a stanoviská Vedeckého výboru pre najvyššie prípustné hodnoty expozície chemickým faktorom pri práci ( SCOEL ) a Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci(ACSH) . Informácie o reziduálnom riziku, ktoré sú verejne dostupné na úrovni Únie, sú cenné pre budúce úsilie o obmedzenie rizík vyplývajúcich z vystavenia účinkom karcinogénov a mutagénov pri práci, vrátane budúcej revízie limitných hodnôt, ktoré sú stanovené v tejto smernici. Mala by sa ďalej podporovať transparentnosť takýchto informácií

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

*(7) Keďže nie sú k dispozícii ucelené údaje o expozícii látkam, treba chrániť pracovníkov, ktorí sú exponovaní ~~vystavení~~ alebo ktorým hrozí expozícia látkam, presadzovaním príslušného zdravotného dohľadu . Mala by preto existovať možnosť pokračovať v zdravotnom dohľade pre pracovníkov, v prípade ktorých z výsledkov posúdenia uvedeného v článku 3 ods. 2 smernice 2004/37/ES vyplýva, že ich zdravie alebo bezpečnosť sú ohrozené, aj po skončení expozície ~~vystavenia~~, a to na základe indikácie lekára alebo orgánu zodpovedného za zdravotný dozor . Takýto zdravotný dohľad by sa mal vykonávať v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou členských štátov. Článok 14 smernice 2004/37/ES by sa preto mal zmeniť, aby sa zabezpečili takýto zdravotný dohľad pre všetkých dotknutých pracovníkov.*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (8) Na zaistenie bezpečnosti pracovníkov a riadnej starostlivosti o nich je nutný primeraný a konzistentný zber údajov od zamestnávateľov zo strany členských štátov. Členské štáty poskytujú Komisii informácie na účely jej správ o vykonávaní smernice 2004/37/ES. Komisia podporuje osvedčené postupy, pokiaľ ide o zber údajov v členských štátoch, a mala by podľa potreby navrhnúť vhodný spôsob, ako ďalej zlepšiť zber údajov požadovaný smernicou 2004/37/ES.***
- (9) Zamestnávatelia sú v zmysle smernice 2004/37 povinní používať vhodné existujúce postupy merania hodnôt expozície karcinogénom alebo mutagénom na pracovisku pri zohľadnení skutočnosti, že Vedecký výbor pre najvyššie prípustné hodnoty expozície -chemickým faktorom pri práci vo svojich odporúčaniach poukazuje na uskutočniteľnosť monitorovania expozície na úrovni niektorej odporúčanej limitnej hodnoty expozície pri práci a biologických hodnôt. Zlepšenie rovnocennosti metodík merania koncentrácie karcinogénov a mutagénov vo vzduchu vo vzťahu k limitným hodnotám stanoveným v smernici 2004/37/ES je dôležité na posilnenie povinností stanovených v uvedenej smernici a na zaistenie obdobnej a vysokej úrovne ochrany zdravia pracovníkov a rovnakých podmienok v Únii.***

## ( 10) PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

*Zmeny prílohy III k smernici 2004/37/ES predstavujú prvý krok v dlhodobom procese jej aktualizácie. Komisia ako ďalší krok v tomto procese predložila návrh stanoviť limitné hodnoty a/alebo uviesť poznámku koža „pokožka“ v súvislosti so siedmimi ďalšími karcinogénmi. Okrem toho Komisia vo svojom oznámení z 10. januára 2017 s názvom Bezpečnejšia a zdravšia práca pre všetkých – modernizácia právnych predpisov a politiky EÚ v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci uviedla, že sa plánujú ďalšie zmeny smernice 2004/37/ES. Komisia by mala priebežne pokračovať v práci na budúcich aktualizáciách prílohy III k smernici 2004/37/ES v súlade s článkom 16 tejto smernice a so zavedenou praxou. Výsledkom uvedenej práce by mali podľa potreby byť návrhy na budúce revízie limitných hodnôt stanovených v smernici 2004/37/ES alebo v tejto smernici, ako aj návrhy ďalších limitných hodnôt*



## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (11) V prípade **všetkých** karcinogénov a mutagénov je potrebné zohľadniť aj ďalšie cesty absorbovania vrátane možnosti prieniku cez kožu , aby sa zabezpečila najlepšia možná úroveň ochrany.
- (12) Vedecký výbor pre najvyššie prípustné hodnoty expozície chemickým faktorom pri práci (SCOEL) pomáha Komisii najmä pri **určovaní**, hodnotení a **podrobnom analyzovaní** najnovších dostupných vedeckých údajov a pri navrhovaní najvyšších prípustných hodnôt expozície pri práci, ktoré sa stanovujú na úrovni Únie podľa smernice Rady 98/24/ES a smernice 2004/37/ES s cieľom chrániť pracovníkov pred chemickými rizikami. **Pokiaľ ide o** chemické faktory o-toluidín a 2-nitropropán, nie sú k dispozícii žiadne odporúčania Vedeckého výboru pre najvyššie prípustné hodnoty expozície chemickým faktorom pri práci (SCOEL) a zohľadnili sa iné zdroje vedeckých informácií, ktoré boli primerane spoľahlivé a verejne dostupné. Smernica Rady 98/24/ES zo 7. apríla 1998 o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci (štrnásť samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Ú. v. ES L 131, 5.5.1998, s. 11).

### PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (13) O karcinogenite respirabilného prachu kryštalického oxidu kremičitého existuje dostatok dôkazov. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov by sa mala stanoviť limitná hodnota pre respirabilný prach kryštalického oxidu kremičitého. Respirabilný prach kryštalického oxidu kremičitého, ktorý vznikol pracovným procesom, nepodlieha klasifikácii v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008. Je preto vhodné zaradiť do prílohy I k smernici 2004/37/ES prácu, pri ktorej dochádza k expozícii respirabilnému prachu kryštalického oxidu kremičitého, ktorý vznikol pracovným procesom, a stanoviť limitnú hodnotu pre respirabilný prach kryštalického oxidu kremičitého („respirabilná frakcia“), *ktorá by mala podliehať preskúmaniu, najmä s prihliadnutím na počet exponovaných pracovníkov.*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (14) Usmernenia a *príklady* osvedčených postupov *vypracované Komisiou, členskými štátmi alebo sociálnymi partnermi alebo iné iniciatívy*, ako je „Dohoda o ochrane zdravia pracovníkov prostredníctvom správnej manipulácie a správneho používania kryštalického oxidu kremičitého a výrobkov, ktoré ho obsahujú“ (NEPSi), dosiahnutá v rámci sociálneho dialógu, sú cennými a *potrebnými* nástrojmi, ktoré dopĺňajú regulačné opatrenia, a predovšetkým podporujú účinné uplatňovanie limitných hodnôt, *mali by preto byť predmetom dôkladného zváženia. Zahrňajú opatrenia na predchádzanie alebo minimalizáciu expozície vystavenia, ako sú napríklad znižovanie prašnosti vodou, ktoré zabraňuje uvoľňovaniu prachu respirabilného kryštalického oxidu kremičitého do vzduchu.*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (15) Limitné hodnoty pre monomér vinylchloridu a prach z tvrdého dreva uvedené v prílohe III k smernici 2004/37/ES by sa mali na základe aktuálnejších vedeckých a *technických údajov* zrevidovať.
- Rozlišovanie medzi prachom z tvrdého a z mäkkého dreva by sa malo ďalej posúdiť v súvislosti s limitnou hodnotou uvedenou v prílohe III k smernici 2004/37/ES, ako to odporúča Vedecký výbor pre najvyššie prípustné hodnoty vystavenia chemickým faktorom pri práci SCOEL a Medzinárodná agentúra na výskum rakoviny IARC .*
- (16) *Veľmi často dochádza k zmiešanej expozícii ~~vystaveniu~~ viacerým druhom dreva, čo komplikuje posúdenie expozície rôznym druhom dreva. Pracovníci v Únii sú bežne vystavení prachu z mäkkého a tvrdého dreva, ktoré môže spôsobiť symptómy a choroby dýchacích ciest, pričom najväčším zdravotným účinkom je riziko rakoviny nosových a prínosových dutín. Je preto vhodné stanoviť, že v prípade, ak je prach z tvrdého dreva zmiešaný s prachom z iných druhov dreva, limitná hodnota uvedená v prílohe pre prach z tvrdého dreva by sa mala vzťahovať na všetky druhy prachu z dreva prítomné v danej zmesi.*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (17) *Pokiaľ ide o šesťmocný chróm, limitná hodnota 0,005 mg/m<sup>3</sup> nemusí byť primeraná a v niektorých odvetviach v súčasnosti môže byť ťažko dosiahnuteľná. Preto by sa malo zaviesť prechodné obdobie, počas ktorého by sa mala uplatňovať limitná hodnota 0,010 mg/m<sup>3</sup>. Pre špecifickú situáciu, keď pracovná činnosť zahŕňa zvarovanie alebo rezanie plazmou alebo obdobné procesy, pri ktorých vznikajú výpary, by sa počas tohto prechodného obdobia mala uplatňovať limitná hodnota 0,025 mg/m<sup>3</sup>, pričom po jeho skončení by sa mala uplatňovať všeobecne limitná hodnota 0,005 mg/m<sup>3</sup>.*
- (18) *1,2-epoxypropán spĺňa kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1B) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto je v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénom. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je možné určiť úroveň expozície, pod ktorou sa nepredpokladá, že by expozícia uvedenému karcinogénu viedla k nepriaznivým následkom. Je preto vhodné stanoviť limitnú hodnotu pre 1,2-epoxypropán.*

### PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- 19) 1,3-butadién spĺňa kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1A) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto je v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénom. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je pre uvedený karcinogén možné stanoviť limitnú hodnotu. Je preto vhodné stanoviť limitnú hodnotu pre 1,3-butadién.
- (20) 2-nitropropán spĺňa kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1B) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto je v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénom. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je pre uvedený karcinogén možné stanoviť limitnú hodnotu. Je preto vhodné stanoviť limitnú hodnotu pre 2-nitropropán.

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (21) Akrylamid spĺňa kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1B) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto je v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénom. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je pre uvedený karcinogén možné stanoviť limitnú hodnotu. Vedecký výbor pre najvyššie prípustné hodnoty expozície ~~vystavenia~~ chemickým faktorom pri práci (SCOEL) v súvislosti s akrylamidom identifikoval možnosť preniknutia značného množstva látky cez kožu ~~pokožku~~. Je preto vhodné stanoviť limitnú hodnotu pre akrylamid a uviesť k nemu poznámku o možnosti preniknutia značného množstva látky cez kožu ~~pokožku~~.
- (22) Niektoré zlúčeniny šesťmocného chrómu spĺňajú kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1A alebo 1B) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto sú v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénmi. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je pre zlúčeniny šesťmocného chrómu, ktoré sú v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénmi, možné stanoviť limitnú hodnotu. Je preto vhodné stanoviť limitnú hodnotu pre uvedené zlúčeniny šesťmocného chrómu

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (23) Etylénoxid spĺňa kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1B) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto je v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénom. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je pre uvedený karcinogén možné stanoviť limitnú hodnotu. Vedecký výbor pre najvyššie prípustné hodnoty expozície chemickým faktorom pri práci (SCOEL) v súvislosti s etylénoxidom identifikoval možnosť preniknutia značného množstva látky cez kožu. Je preto vhodné stanoviť limitnú hodnotu pre etylénoxid a uviesť k nemu poznámku o možnosti preniknutia značného množstva látky cez kožu.
- (24) O-toluidín spĺňa kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1B) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto je v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénom. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je pre uvedený karcinogén možné stanoviť limitnú hodnotu. Je preto vhodné stanoviť limitnú hodnotu pre o-toluidín a ***uviesť k nemu poznámku o možnosti preniknutia značného množstva látky cez kožu*** :
- (25) Niektoré ohňovzdorné keramické vlákna spĺňajú kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1B) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto sú v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénmi. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je pre ohňovzdorné keramické vlákna, ktoré sú karcinogénmi v zmysle smernice 2004/37/ES, možné stanoviť limitnú hodnotu. Je preto vhodné stanoviť limitnú hodnotu pre uvedené ohňovzdorné keramické vlákna.



## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (26) Brómetylén spĺňa kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1B) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto je v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénom. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je pre uvedený karcinogén možné stanoviť limitnú hodnotu. Je preto vhodné stanoviť limitnú hodnotu pre brómetylén.
- (27) Hydrazín spĺňa kritériá na klasifikáciu ako karcinogénna látka (kategória 1B) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008, a preto je v zmysle smernice 2004/37/ES karcinogénom. Na základe dostupných informácií vrátane vedeckých a technických údajov je pre hydrazín možné stanoviť limitnú hodnotu. Vedecký výbor pre najvyššie prípustné hodnoty expozície ~~vystavenia~~ chemickým faktorom pri práci (SCOEL) v súvislosti s uvedeným karcinogénom identifikoval možnosť preniknutia značného množstva látky cez kožu ~~pokožku~~. Je preto vhodné stanoviť pre hydrazín limitnú hodnotu a uviesť k nemu poznámku o možnosti preniknutia značného množstva látky cez kožu pokožku.
- (28) Touto *smernicou* sa posilňuje bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov *na pracoviskách. Členské štáty by mali túto smernicu transponovať do svojho vnútroštátneho práva. Mali by zabezpečiť, aby príslušné orgány mali dostatočný počet vyškolených pracovníkov a ďalšie zdroje potrebné na plnenie svojich úloh súvisiacich s riadnym a účinným vykonávaním tejto smernice v súlade s vnútroštátnym právom a/alebo praxou. Uplatňovanie tejto smernice zo strany zamestnávateľov by sa uľahčilo, ak by mali v prípade potreby na identifikáciu lepších spôsobov, ako dosiahnuť súlad s touto smernicou.*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

(29) Komisia viedla konzultácie s Poradným výborom pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ACSH).

Uskutočnila aj dvojfázovú konzultáciu s európskymi sociálnymi partnermi v súlade s článkom 154 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

(30) *Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ACSH) vo svojich stanoviskách uvádza obdobie preskúmania záväzných limitných hodnôt vystavenia pri práci pre niekoľko látok, napríklad respirabilný prach kryštalického oxidu kremičitého, akrylamid a 1,3-butadién. Komisia má tieto stanoviská zohľadniť pri určovaní priority látok na vedecké hodnotenie.*

(31) *Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ACSH) sa vo svojom stanovisku k ohňovzdorným keramickým vláknam zhodol na tom, že tieto látky si vyžadujú záväznú limitnú hodnotu expozície ~~vystavenia~~ pri práci, nepodarilo sa mu však dosiahnuť spoločné stanovisko k takejto hodnote. Komisia by preto mala nabádať Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, aby predložil aktuálne stanovisko o ohňovzdorných keramických vláknach s cieľom dosiahnuť spoločnú pozíciu o limitnej hodnote pre túto látku bez toho, aby boli dotknuté pracovné metódy Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a autonómia sociálnych partnerov.*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (32) *Muži a ženy sú na pracovisku často vystavení zmesi látok, ktoré môžu zvyšovať zdravotné riziká a spôsobovať nepriaznivé účinky, okrem iného na reprodukčné systémy, ako aj oslabenú plodnosť alebo neplodnosť, a ktoré môžu mať negatívny vplyv na vývoj plodu a laktáciu. Látky toxické pre ~~poškodzujúce~~ reprodukciu podliehajú opatreniam Únie stanovujúcim minimálne požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov, najmä opatreniam obsiahnutým v smernici 98/24/ES a smernici Rady 92/85/EHS. Látky poškodzujúce reprodukciu, ktoré sú zároveň karcinogénmi podliehajú ustanoveniam smernice 2004/37/ES. Komisia by mala zhodnotiť potrebu rozšíriť uplatňovanie opatrení na ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov stanovených v smernici 2004/37/ES na všetky látky poškodzujúce reprodukciu.*
- (33) *Táto smernica je v súlade so základnými právami a dodržiavajú sa v nej zásady zakotvené v Charte základných práv Európskej únie, najmä právo na život v článku 2 a právo na spravodlivé a primerané pracovné podmienky v článku 31 Smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (desiata samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Ú. v. ES L 348, 28.11.1992, s. 1).*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

- (34) Limitné hodnoty stanovené v tejto smernici budú podliehať preskúmaniu vzhľadom na vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, najmä s cieľom zohľadniť interakciu medzi limitnými hodnotami stanovenými v smernici 2004/37/ES a odvodenými hladinami, pri ktorých nedochádza k žiadnym účinkom, pre nebezpečné chemikálie podľa uvedeného nariadenia, ***aby sa zabezpečila účinná ochrana pracovníkov.***
- (35) Keďže ciele tejto smernice, a to zlepšenie pracovných podmienok a ochrana zdravia pracovníkov pred špecifickými rizikami vyplývajúcimi z expozície ~~vystavenia účinkom~~ karcinogénom ~~a mutagénom~~, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (36) Keďže sa ***táto smernica*** týka ***ochrany*** zdravia pracovníkov a ***bezpečnosti na*** pracovisku, ***mala by sa transponovať v lehote do*** dvoch rokov ***od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice.***
- (37) Smernica 2004/37/ES by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

# PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

## Článok 1

Smernica 2004/37/ES sa mení takto:

**1. V článku 6 sa dopĺňa tento odsek:**

*„Členské štáty zohľadnia informácie uvedené v písmenách a) až g) vo svojich správach predkladaných Komisii podľa článku 17a smernice 89/391/EHS.“*

**2. Článok 14 sa mení takto:**

**a) odsek 1 sa nahrádza takto:**

*„1. Členské štáty v súlade s vnútroštátnym právom a/alebo praxou zavedú opatrenia na uskutočňovanie príslušného zdravotného dohľadu pracovníkov, u ktorých výsledky posudzovania uvedeného v článku 3 ods. 2 poukazujú na ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia. Lekár alebo orgán zodpovedný za zdravotný dozor nad pracovníkmi môže indikovať/určiť že zdravotný dohľad musia pokračovať aj po ukončení expozície, a to dovtedy, dokiaľ sa to považuje za potrebné na ochranu zdravia dotknutého pracovníka.“;*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

b) *odsek 8 sa nahrádza takto:*

*„8. Všetky prípady ochorenia na rakovinu, ktoré boli zistené podľa vnútroštátnych právnych predpisov a/alebo praxe ako dôsledok expozície vystavenia účinkom karcinogénu alebo mutagénu pri práci sa musia oznámiť príslušnému orgánu.*

*Členské štáty zohľadnia informácie uvedené v tomto odseku vo svojich správach predkladaných Komisii podľa článku 17a smernice 89/391/EHS.“*

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

3. *Vkladá sa tento článok:*

*„Článok 18a*

*Hodnotenie*

*Komisia v rámci ďalšieho hodnotenia vykonávania tejto smernice v rámci hodnotenia uvedeného v článku 17a*

*smernice 89/391/EHS vyhodnotí aj potrebu upraviť limitnú hodnotu pre respirabilný prach kryštalického oxidu kremičitého. Komisia navrhne v prípade potreby potrebné zmeny a úpravy týkajúce sa uvedených látok.*

*Komisia po zohľadnení najnovšieho vývoja vedeckých poznatkov posúdi do 31. marca 2019 možnosť upraviť rozsah pôsobnosti tejto smernice, aby sa do nej zahrnuli látky poškodzujúce reprodukciu. Na uvedenom základe Komisia v prípade potreby a po konzultácii so sociálnymi partnermi predloží legislatívny návrh.“*

4. V prílohe I sa dopĺňa tento bod:

„6. Práca, pri ktorej dochádza k vystaveniu účinkom prachu respirabilného kryštalického oxidu kremičitého, ktorý vznikol pracovným procesom.“

## PRACOVNÁ VERZIA TEXTU

5. Príloha III sa nahrádza znením, ktoré je uvedené v prílohe k tejto smernici.

### Článok 2

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do ... [dva roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie opatrení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

### Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

### Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom.

V ...

*Za Európsky parlament*  
*predseda    predseda*

*Za Radu*



Príloha III

Limitné hodnoty a iné priamo súvisiace ustanovenia (článok 16)

A. LIMITNÉ HODNOTY VYSTAVENIA PRI PRÁCI - návrh v roku 2016

| karcinogénny faktor                             | klasifikácia | limit v smernici                            | existujúce TSH v SR                               | legislatíva SR          |
|---|--------------|---|---|-------------------------|
| prach z tvrdého dreva                           | 1A           | 3,0 mg.m <sup>-3</sup>                      | 5,0 mg.m <sup>-3</sup>                            | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| benzén  | 1A           | 3,25 mg.m <sup>-3</sup>                     | 3,25 mg.m <sup>-3</sup>                           | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| monomér vinylchloridu                           | 1A           | 2,6 mg.m <sup>-3</sup>                      | 7,77 mg.m <sup>-3</sup>                           | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| 1,2-epoxypropán                                 | 1B           | 2,4 mg.m <sup>-3</sup>                      | 6,0 mg.m <sup>-3</sup>                            | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| 1,3-butadién                                    | 1A           | 2,2 mg.m <sup>-3</sup>                      | 11 mg.m <sup>-3</sup>                             | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| 2-nitropropán                                   | 1B           | 18 mg.m <sup>-3</sup>                       | 18 mg.m <sup>-3</sup>                             | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| akrylamid                                       | 1B           | 0,1 mg.m <sup>-3</sup>                      | 0,03 mg.m <sup>-3</sup>                           | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| zlúčeniny šesťmocného Cr                        | 1A a 1B      | 0,025 mg.m <sup>-3</sup>                    | 0,1 mg.m <sup>-3</sup><br>0,05 mg.m <sup>-3</sup> | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| etylénoxid                                      | 1B           | 1,8 mg.m <sup>-3</sup>                      | 2 mg.m <sup>-3</sup>                              | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| o-toluidín                                      | 1B           | 0,5 mg.m <sup>-3</sup>                      | 0,5 mg.m <sup>-3</sup>                            | NV SR č. 356/2006 Z. z. |
| ohňovzdorné keram. vlákna                       | 1B           | 0,3 vlákna/cm <sup>3</sup>                  | 2 vlákna/cm <sup>3</sup>                          | NV SR č. 355/2006 Z. z. |
| Prach s obsahom kryštalického kremičitého oxidu | 1A           | respirabilná frakcia 0,1 mg.m <sup>-3</sup> | respirabilná frakcia 0,1 mg.m <sup>-3</sup>       | NV SR č. 355/2006 Z. z. |

# Príloha III: Limitné hodnoty a iné priamo súvisiace ustanovenia (článok 16) – znenie september 2017

| NÁZOV CHEMICKÉHO<br>FAKTORA          | Č. CAS ()           | Č. EC () | LIMITNÉ HODNOTY()    |        |        | Poznámka<br>( ) | Prechodné<br>opatrenia   |
|--------------------------------------|---------------------|----------|----------------------|--------|--------|-----------------|--|
|                                      |                     |          | mg/m <sup>3</sup> () | ppm () | f/ml() |                 |  |
| <b>Prach<br/>z tvrdého<br/>dreva</b> | <a href="#">[1]</a> | —<br>.   | <b>2</b>             | —      | —      | —               | Limitná<br>hodnota <b>3</b><br>mg/m <sup>3</sup> do ...<br><br>[ päť rokov<br>po<br>nadobudnutí<br>účinnosti<br>tejto<br>pozmeňujúcej<br>smernice] |

**Inhalovateľná frakcia: ak sa prach z tvrdého dreva zmieša s prachom iného dreva, uplatní sa limitná hodnota na všetky druhy prachu z dreva, ktoré sú v zmesi prítomné.**

## Sprísnenie limitu v SR – porovnanie k návrh z Európskej Komisie

Prach z tvrdého dreva z 5 mg/m<sup>3</sup> na 3 mg/m<sup>3</sup>; na 2 mg/m<sup>3</sup>

- Prechodné opatrenia

*Limitná hodnota 3 mg/m<sup>3</sup> do ...*

*[ päť rokov po nadobudnutí účinnosti tejto  
pozmeňujúcej smernice]*

Zlúčeniny šesťmocného chrómu, ktoré sú karcinogénmi v zmysle článku 2 písm. a) bodu i) tejto smernice (ako chróm)

- **Limitná hodnota 0,005 mg/m<sup>3</sup>**

- Limitná hodnota 0,010 mg/m<sup>3</sup> do ...
- [päť rokov po dátume transpozície tejto pozmeňujúcej smernice]
- Limitná hodnota: 0,025 mg/m<sup>3</sup> pre zváranie alebo rezanie plazmou alebo obdobné pracovné procesy, pri ktorých vznikajú výpary do ... [päť rokov po dátume transpozície tejto pozmeňujúcej smernice]

**Sprísnenie limitu v SR – porovnanie k návrh z Európskej Komisie**

## Sprísnenie limitu v SR – porovnanie k návrh z Európskej Komisie (pokrač.)

- **monomér vinylchloridu** zo **7,77 mg/m<sup>3</sup>** na **2,6 mg/m<sup>3</sup>**;
- **ohňovzdorné keramické vlákna**,  
ktoré sú karcinogénmi v zmysle článku 2  
písm. a) bodu i) smernice  
z **2 vlákna/cm<sup>3</sup>** na **0,3 vlákna/cm<sup>3</sup>**;
- **1,3 butadién** 5-násobné zníženie limitu z **11 mg/m<sup>3</sup>** na **2,2 mg/m<sup>3</sup>**
- **hydrazín** 10-násobné zníženie limitu  
z **0,13 mg/m<sup>3</sup>** na **0,013 mg/m<sup>3</sup>**
- **1,2 epoxypropán** z **6,0 mg/m<sup>3</sup>** na **2,4 mg/m<sup>3</sup>**

# Limity v SR rovnaké ako je v návrhu smernice

- **Respirabilný prach kryštalického oxidu kremičitého** **0,1 mg/m<sup>3</sup>** -  
respirabilná frakcia
- **O- toluidín** 0,5 **mg/m<sup>3</sup>**
- **Etylénoxid** z 2 na 1,8 **mg/m<sup>3</sup>**
- **Benzén** 3,25 **mg/m<sup>3</sup>**
- **2-Nitropropán** 18 **mg/m<sup>3</sup>**

Zmiernenie limitu:

**Akrylamid** z 0,03  $\text{mg/m}^3$  na 0,1  $\text{mg/m}^3$

**zavedenie nového limitu expozície pre brómetylén  
- 4,4  $\text{mg/m}^3$ .**

# Karcinogény z 1. návrhu novelizácie smernice 2004/37/ES a riziko zhubných nádorov podľa lokalizácie ZN

- 2 nitropropán - ZN pečene
- 1,2 epoxypropán – ZN lymfopoetického a hematopoetického systému
- benzén - leukémia AML & ANLL
- 1,3 butadién - ZN lymfopoetického a hematopoetického systému, lymfosakrómy
- Respirab. SiO<sub>2</sub> – ZN pľúc
- VCM – ZN pečene- angiosarkom, hepatocelulárny karcinóm
- Akrylamid – ZN pankreasu
- Prach tvrdého dreva –  
nayo-faryngeálne ZN, sinonazálne ZN
- Chróm(VI) zl. - ZN pľúc,  
sinonazálne ZN
- Etylénoxid – leukémia
- O-toluidín – ZN močového  
mechúra
- Ohňovzdorné keramické vlákna –  
ZN dýchacieho systému
- Brómetylén – ZN pečene
- Hydrazín – ZN pľúc, kolorektálny  
karc.

(Pozn: ZN – zhubné nádory)



## 2. Návrh novelizácie Smernice 2004/37(/ES

### **5 chemických karcinogénov:**

- **Epichlorohydrín**
- **Etylén dibromid (EDB)**
- **Etylén dichlorid (EDC)**
- **4,4'-Metylenedianilín (MDA)**
- **Trichloroetylén (TCE)**

### **2 procesy s rizikom chemickej karcinogenity:**

- **Zmes polycyklických aromatických  
uhľovodíkov (PAH) s benzo[a]pyrenom  
ako indikátorom**
- **Použité minerálne oleje ako motorové  
oleje**

- **Smernica 2017/1640ES**
- **4. Zoznam indikatívnych  
smerných hodnôt expozície  
chemickým faktorom pri práci**
- **pre 31 chemických látok (**  
IOELVs)

Ďakujem za pozornosť !

